

Pitkän linjan erikoistumista

Nelikymmenvuotissynttärinä on juhlistettu peruuksi päässä ja kaihilasit silmillä jo alkuvuodesta paikallisessa lähiöravintolassa. Ystävät ovat jo aikoja sitten lakanneet kyselemästä, mikä minusta tulee isona. Itse sitä vielä toisinaan pohdin. Lääkäriksi valmistuin jo vuonna 1995 Kuopion yliopistosta. Sen jälkeen olen risteillyt yleislääketieteen ja anesthesiologian välillä vaihtelevissa ajatuksissa ja tunnelmissa. Kokemusta anestesiasta on kertynyt Jokilaakson sairaalasta Jämsästä noin kahdeksan vuotta ja joitakin kuuksia Keski-Suomen keskussairaalaan.

Yliopistosairaalaan lähtemistä olen lykännyt jo vuosikausia. Perhetilanteesta johtuen ei tarkoituksena ole ollut muuttaa asuinpaikkaa yliopistopalvelua haettaessa, joten alkuun lykkäyksen tekosyynä toimi Jyväskylän ja Tampereen välisen tien kapeus ja mutkaisuus, sekä suunnitteilla olevat tienparannustyöt. Nyt tie on ollut hyvä jo useita vuosia, joten jäin odottelemaan kahden poikani varttumista hieman itsenäisempään ja vähemmän huomioita vaativaan ikään.

Vihdoin päätös kypsä syksyn koittaessa. Luonteeni mukaisesti en valmiin päätöksen kanssa pysy pitkään elämään, vaan löysin itseni Tampereelta jo lokakuun alussa. Tästä luonteenpiirteestä arvelen olevan hyötyä anesthesiologin urallani. Kun päätös on tehty, kaikki voimavarat suuntaan tavoitteen saavuttamiseksi. Jähkailulle ei silloin ole sijaa.

Lokakuinen maanantaiaamu. Käänän autoni nokan kohti Tamperetta. Muuramesta matkaa Taysiin on 135 kilometriä. Matkan pitäisi taittua puolestoista tunnissa. En ole tottunut heräämään näin aikaisin. Käänän radion auki pysyäkseeni heillä. Suomipop toistaa: ”Maanantaiaamuna krapula ja vapina, tuijotan vessan seinää...” Ihan niin ankeat fiilikset eivät ole, joten vaihdan kanavan iskelmän puolelle. ”Voiko ihanammin päivän enää alkaa? Onko ihanampaa aamua kuin tää...” Niin yl-

tiöpositiiviselta ei tunnu, joten tyrkkään 80-luvulta säästyneen C-kasetin pesään ja kuuntelen kun Pelle hehkuttaa: ”Ei ole oikein lähteä, mut on seurattava tähteä. Aallot on jossain kuuskyt metrii korkeat, kun tuulet suuttuvat. Sisko tahtoisin jäädä, mutta moottoritie on kuuma...”

Heti alkumatkasta iskee eteeni sankka sumu. Edellä ajavan auton perävalot näkyvät vasta parin kymmenen metrin päästä. On oltava tarkkana, etten aja kenenkään perään. Oriveden kohdalla törmään kovaan ukkosmyrskyyn ja rankkasateeseen. Vettä on tiellä useita senttejä. Tätäkö tämä on seuraavat kaksi vuotta? Autossa istumista kurjassa kelissä?

Tampereella minut otetaan ystävällisesti vastaan. Kollegat ovat mukavia ja hoiturit nättejä. Toiveitani kuunnellaan. Alkuun ei tarvitse päivyttää, vaan saan pehmeän laskun. Tosin jossain alitajunnassani tiedän sen johtuvan siitä, että haluaivat ensin selvittää, mikä olen miehiäni ja uskaltaako minua päästää yksin vastuullisiin leikkauksiin. Se tuntuu tietysti palkkapussissa, sillä palkkani on pudonnut alle puoleen entisestä. Onneksi pankinjohtaja ja verovouti ymmärtävät tilanteeni. Riittää kun makselen jonkin aikaa asuntolainastani pelkät korot ja loppuvuodeksi saan nollaverokortin. Nelipäiväinen työviikkokin on mahdollinen. Sekin tuntuu tietysti palkkapussissa. Eipähän tarvitse joka päivä ajaa niin pitkää työmatkaa. Eiköhän tämä tästä ala sujumaan.

Työn touhuun pääsen saman tien. Alkukierrolla tutustun talon erilaisiin leikkausyksiköihin. Leikkausosastoilla on yksityiskohtaiset ohjeet anestesiaalääkärin toiminnasta, ja hoitajat opastavat mielellään, miten on aina ollut tapana toimia. Hämennystä herättää vain se, että jokaisella osastolla on erilaiset tapansa. Opin siis ensimmäisten viikkojen aikana, että samaan lopputulokseen pääsee usealla eri tavalla. Se onkin sitten tärkeää tietää ja osata, kun minusta joskus tulee erikoislääkäri. Mi-

nulla on käytettävissä monta tapaa saavuttaa hyvä lopputulos.

Alkuviikkoina myös teho-osasto tulee minulle tutuksi. Leikkauksissa sattuu komplikaatioita tai sitten potilaat ovat vain muuten niin huonokuntoisia, että vaativat tehostettua jatkoseurantaa. Aloittelijan tuuria. Kyllä tavallisiakin potilaita tulee. Onneksi ruumiilta vältytään.

Kahden ensimmäisen kuukauden aikana olen oppinut nukkuttamaan; monella eri tavalla. Pienessä sairaalassa opin, että riittää, kun leikattava alue ei tunne kipua. Isossa talossa nukutetaan koko potilas. Arvelen sen johtuvan siitä, että täällä on hienot laitteet anestesian kulun seuraamiseen ja hyvät resurssit potilaiden jatkoseurantaan. Toki nukkuttaminen on myös helpompaa ja nopeampaa. Toisaalta, kun puuduttelen suuren osan potilaista, niin osaan puuduttaa myös silloin, kun se on välttämätöntä tai potilaan anatomia on haastavampi. Toivon, että yliopistovuodet eivät tee minusta nukutuslääkärinä, vaan valmistun anestesiologian ja tehohoidon erikoislääkäriksi.

Kollegoita on paljon, joten näen useita erilaisia tapoja työskennellä. Yritän oppia kaikilta heidän parhaita puoliaan. Minua myös opastetaan ja opetetaan. Opetusmenetelmät ovat erilaisia. Mukavim-

malta ja rakentavimmalta tuntuu, kun vanhempi kollega perustelee näkemyksensä kokemukseensa ja hankkimaansa tietotaitoon nojaten. Lähes yhtä opettavaista saattaa olla, kun toinen kollega suttaa jatkohoitosuunnitelmani perustelematta ja paremmin potilaaseen tutustumatta. Se saa minut miettimään, miksi hän näkee oman vaihtoehdonsa niin paljon parempana. Oppimaanhan tänne on tultu.

Nyt viikot ovat alkaneet jo vilistämään vauhdilla. Edessä olevat kaksi vuotta eivät enää tunnukaan niin pitkältä ajalta. Sijoituskohteet vaihtuvat ja uuden oppiminen on mukavaa ja virkistävää. Vielä kun selviäisi erikoislääkäritentistä. Lopussa odottaa vielä tehohoitojakso kuin kirsikkana kakun päällä. Vähitellen ajatukseni alkavat jo suuntautumaan yliopistosairaalaan jälkeiseen elämään. Mitä minä sitten teen, kun olen valmis? Eläkeikäänkin on vielä aikaa.

Käänän auton keulan Taysin hiekkakuoppaparkkipaikalta kohti Muuramea. Avaan radion ja iskelmäkanavalla Frederik laulaa: ”Kotiinpäin äiti, yksin vaellan. Kaiken menetin, kotiin palasin.” Niin pahalta ei kuitenkaan tunnu, joten työnän kasetin taas stereoihin ja Pelle jatkaa: ”Lähdin maailmalle etsimään itseäni, syvältä itsestäni. Kun sen löydän, tuon sen sulle lahjaksi...” □

Kirsi Pihnen

Joella poikien kanssa.